

CARME ALBORCH

Compromís pel feminisme i passió per la cultura

Carme Alborch Bataller, una rebel alegre i transgressora que, des de la seua joventut, es va implicar en la lluita per la igualtat i va ocupar espais de poder quan era estrany veure dones en eixos àmbits.

Nascuda el 31 d'octubre de 1947, a Castelló de Rugat (la Vall d'Albaida), des de ben jove ja va començar a obrir camins. Estudià a la Facultat de Dret de la Universitat de València on arribà a ser-hi degana amb 37 anys. Durant la seua etapa universitària, va lluitar des de l'activisme i la rebel·lia contra la dictadura i per la democràcia i, a més, va descobrir el feminisme quan una companya li va prestar "El segon sexe", de Simone de Beauvoir. Un feminisme que, segons confesava, li va canviar la vida i la va portar a implicar-se en el naixement de les primeres associacions de dones a principis dels setanta que reclamaven la despenalització de l'adulteri, de l'avortament i del divorci, i a practicar-lo amb passió també des dels espais de poder on va estar.

"La vida no es fácil, pero el ejercicio de la libertad siempre vale la pena"

"Hay que ser valientes, tener convicciones firmes, tejer redes y seguir los caminos de la reflexión. Porque el activismo no es incompatible con el pensamiento"

Alborch va entrar en política en 1987, moment que tenia pensat marxar a Nova York per a estudiar Propietat Intel·lectual, però aleshores el Conseller de Cultura de la Generalitat Valenciana, Ciprià Císcar, li va oferir la Direcció General de Cultura i va decidir canviar el deganat de la Facultat de Dret per la Conselleria. Poc després va passar a dirigir l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM) -que aleshores donava els seus primers passos- on va defensar les avantguardes.

Posteriorment, el 1993 es va convertir en la primera ministra de Cultura de la Democràcia en l'Executiu de Felipe González, en qualitat d'independent, atés que no es va afiliar al PSOE fins a l'any 2000. D'eixa etapa, en la qual hi va haver els qui la van titllar com a "ministra pop" o "ministra Almodóvar", recorda els recels que es van despertar quan va arribar al Congrés dels Diputats amb els seus cabellsrojos, un tret que sempre l'acompanyà, així com el seu ampli somriure.

“Ser mujer es algo maravilloso y hemos de interiorizar nuestra dignidad y libertad, el respeto hacia nosotras mismas y la exigencia de que los demás han de respetar nuestros movimientos, creatividad, espacio y sexualidad”

Després de la derrota socialista de 1996, va encadenar diverses legislatures com a diputada i senadora. El 2007, el PSPV li va proposar presentar-se com a candidata a l'Alcaldia de València amb l'objectiu de derrotar Rita Barberà, però no va ser possible. Va deixar la primera línia de la política després de les eleccions generals de 2016 i es va reincorporar com a professora honorària a la Universitat de València.

En totes les seues responsabilitats va treballar per avançar en una igualtat on encara existeixen, segons assegurava, “les bruixes i els inferns” i, de fet, va confessar que la primera i l'única vegada que va plorar al Congrés dels Diputats va ser quan es va aprovar la llei contra la violència de gènere de 2004.

Va rebre nombrosos guardons per la seua lluita per la igualtat i en els últims mesos va ser objecte de diversos homenatges. Entre ells, el passat 9 d'Octubre la varen distingir amb l'Alta Distinció de la Generalitat Valenciana, on va reivindicar: *“El feminismo ha mejorado la vida de todos los ciudadanos. Tendría que ser Patrimonio Inmaterial de la Humanidad. Ahí lo dejo...”* i va confessar quina seria la seua motivació vital “fins l'últim sospir i fins a l'últim dia”: lluitar per fer un món millor. Morí el 18 d'octubre.

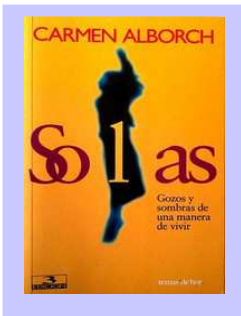
Textos seleccionats de l'article sobre Carmen Alborch al diari “La Veu”, dimecres 24 d'octubre de 2018

Al 1977 publicà en Tecnos “El derecho del voto del accionista” i en 1993 col·laborà en l'obra “La ciudad hispanorromana”, però la seua obra començarà a ser rellevant a partir de 1999, quan publicà el seu primer assaig dedicat a la dona i el feminisme, titulat “Solas: gozos y sombras de una manera de vivir”. En 2002 ix a la llum “Malas: rivalidad y complicidad entre mujeres” i seguint la mateixa línia, en 2004 va publicar “Libres: ciudadanas del mundo”. En 2006, va participar junt a destacades escriptores en el llibre “Palabras de mujer” i va col·laborar en publicacions-homenatge com “Rosa Serrano: la rosa de les lletres” o “Eliseu Climent: la utopia feta realitat”, editades per SAÓ en 2007 i 2008 respectivament. Al 2009 publica “La ciudad y la vida”, un assaig autobiogràfic i al 2014, amb 67 anys, ens donarà la seua visió de la vellesa en el llibre “Los placeres de la edad”.

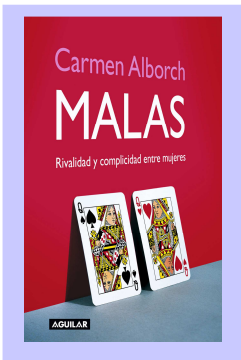

Alborch va visitar Mislata en diverses ocasions. L'última vegada va ser al febrer del 2015 per a inaugurar les jornades de la dona i presentar el seu últim llibre. Com a tribut a la seua figura, l'Ajuntament de Mislata ha donat nou nom a l'edifici destinat a l'àmbit cultural, que ha passat a dir-se Centre Cultural Carmen Alborch.

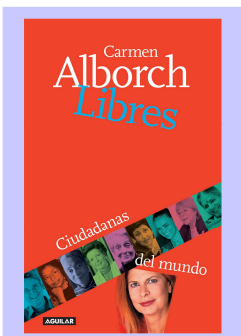
Les obres d'Alborch a la Biblioteca

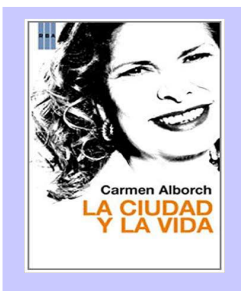
Un llibre per a dones, escrit per una dona. Ens parla dels canvis que han patit les dones per a ser, sobretot, esposes i mares, de la lluita per eixir de l'anonimat, el somni de la equitat, el valor de les amigues, la maternitat i la sexualitat. Una obra fonamental per a tindre una visió crítica de la posició que ha ocupat i ocupa el sexe femení en dos àmbits, el privat i el públic.

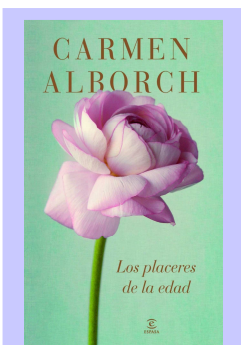
L'obra analitza algunes claus de les relacions entre dones: comença per la rivalitat i una vegada que la falta de solidaritat femenina ha sigut diseccionada, es procedeix contra l'enemic (sexisme, misogínia i antifeminisme). Es plantegen, a més, qüestions tan interessants com la relació entre mares i filles, la perspectiva de la dona masculinitzada en l'horitzó del fals alliberament, reflexiona sobre els sentiments de la dona i finalitza amb la proposta d'una nova relació on es passe de la rivalitat a la complicitat perquè la veu de les dones siga escoltada i repectada.

Les nou protagonistes d'aquest llibre són dones que anhelen i rebutgen la dominació. Les seues vides s'ens presenten plenes de creativitat, valentia, dignitat i coherència. Elles assumiexen riscos, compromisos i eleccions que marquen la seua vida. Són dones l'aproximació de les quals ens fa sentir més lliures, més fortes i més capaces. Aquestes ciutadanes del món han alçat la seua veu nova en les arts, les ciències, l'ecologia i la política, i reivindiquen amb la seua vida i els seus assoliments la justa i necessària presència de les dones en un nou model de societat.

L'eix narratiu de l'obra és la seua trajectòria vital en el marc de València, como a espai en el qual se situa la seua vida familiar, acadèmica, amorosa, política i artística. Al costat de la seua ciutat, la reivindicació de l'amistat i el feminisme ocupa gran part del seu horitzó, component en les seues pàgines un tornasolat mosaic d'una generació.

Una reflexió sobre la llibertat, l'amistat, la cultura, la família, la cura, l'amor, la participació etc. que adquireixen una intensitat diferent precisament quan les responsabilitats de la vida laboral activa van decreixent i es disposa de molt més temps lliure per a retrovar-se i reinventar-se. Amb aquest assaig, Carme Alborch contribueix a posar fi a la visió negativa que la societat té de la vellesa -associada a la pèrdua- considerant-la la culminació d'una vida formosa. En la línia lúcida i trencadora dels seus anteriors llibres, l'autora torna a posar l'accent en un tema essencial del nostre temps.

"Carmen"

“Era tan guapa que enseguida empezaron a decir que era tonta. Era tan amable que decían que no se enteraba de nada. Era apasionada, entusiasta, cariñosa, muy culta, muy capaz, muy feminista. Fue la ministra de nuestros sueños, la pesadilla de quienes se cansaron de atacarla cuando comprendieron que no iban a poder con ella. Por muchos ministros, muchas ministras de cultura que llegue a conocer en mi vida, Carmen Alborch siempre será la mía, la figura que encarnó los anhelos de quienes aspirábamos a una gestión cultural progresista, diversa, radicalmente nueva. Y sin embargo, a pesar de la importancia de su labor, Carmen fue mucho más que lo que hizo en el ministerio. Precursora de un modelo de mujer destinado a triunfar, su ejemplo se fue agrandando con el paso del tiempo, mientras demostraba que se podía trabajar con la misma convicción en el poder y en la oposición. Pienso en los años difíciles de sus derrotas electorales, cuando Barberá parecía destinada a convertirse en la eterna alcaldesa de Valencia, y la recuerdo con la sonrisa y las fuerzas intactas, tan tenaz, tan luchadora como siempre. Entonces me pareció aún más admirable. La última foto que compartió con sus amigas es un montaje en el que aparece esplendorosa como una estrella de cine de los años dorados de Hollywood, envuelta en una capa roja y abrazando a un Paul Newman muy joven, en albornoz. Mientras luchaba a brazo partido con la muerte, se aferraba a la vida con la conmovedora determinación de las mujeres valientes, y ni siquiera la enfermedad logró detenerla. Su última iniciativa fue pedir, hace menos de veinte días, que el feminismo fuera declarado Patrimonio Inmaterial de la Humanidad por la UNESCO. Sin ella, todas estamos un poco más solas”.

ALMUDENA GRANDES
El País, 26 de octubre de 2018